

เครือข่ายกระบือ

ระเบียบการเป็นเครือข่ายกระบือกรมปศุสัตว์

☺ คุณสมบัติของผู้ที่ร่วมเป็นเกษตรกรเครือข่าย

1. เป็นผู้ที่มีความตั้งใจจริง มีความประสงค์ร่วมเป็นเครือข่ายกระบือกรมปศุสัตว์
2. เป็นผู้ที่มีความพร้อม มีเวลาเอาใจใส่เลี้ยงดูและมีศักยภาพในการเลี้ยงกระบือ
3. เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากพันธูกรรมกระบือและเทคโนโลยีของสำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์
4. มีสถานที่เลี้ยงกระบือเพียงพอและเป็นของตัวเอง
5. สามารถเก็บข้อมูลการผลิตและผลตอบแทนการผลิตได้ตามแบบฟอร์มที่กำหนด
6. ผ่านการคัดเลือกจากศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์/ สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่

☺ เงื่อนไขการเข้าร่วมเป็นเกษตรกรเครือข่าย

1. เครือข่ายใช้ประโยชน์พันธูกรรมและเทคโนโลยี

เป็นเกษตรกรรายย่อยที่ใช้พ่อพันธุ์ของกรมปศุสัตว์ในการคุมฝูงแม่กระบือเพื่อผลิตลูกจำหน่าย ผลิตเพื่อขุนจำหน่าย หรือเพื่อการปรับปรุงพันธุ์ (ยกระดับสายเลือด) รวมทั้งใช้องค์ความรู้ และนำเทคโนโลยีการจัดการฟาร์มของกรมปศุสัตว์ไปใช้ในฟาร์ม เกษตรกรเก็บข้อมูลเฉพาะลูกเกิด และราคาจำหน่ายเป็นรายตัว ซึ่งอยู่ในเงื่อนไข ดังนี้

- 1.1 ต้องเป็นผู้ที่เลี้ยงกระบืออย่างน้อย 3 แม่ หรือเคยเลี้ยงกระบือมาก่อน (เช่น กระบือพื้นเมือง กระบือนม หรือกระบือลูกผสม)
- 1.2 มีความสนใจและตั้งใจจริงที่จะเลี้ยงกระบือ เพื่อเป็นอาชีพ
- 1.3 ยินยอมจัดเก็บบันทึกข้อมูลการผลิต เช่น วัน/เดือน/ปี เกิด เพศ พ่อ-แม่ น้ำหนักแรกเกิด และจำหน่ายโคตัว/บาท รายงานให้กรมปศุสัตว์ทราบเป็นประจำทุกเดือน
- 1.4 มีคอกหรือโรงเรือนแบ่งเป็นสัดส่วน
- 1.5 มีแหล่งพืชอาหารสัตว์อย่างเพียงพอ
- 1.6 มีหนังสือรับรองผลการตรวจโรคประจำปีในฝูงเป็นรายตัวจากสัตวแพทย์ จำนวน 2 โรค คือ วัณโรค และ โรค布鲁เซลโลซิส
- 1.7 ทำวัคซีน ถ่ายพยาธิภายนอก-ภายใน ตามโปรแกรมประจำปี
- 1.8 หากเกษตรกรมีความต้องการกระบือพ่อพันธุ์เพื่อใช้ในการคุมฝูงแม่กระบือผลิตลูก กรมปศุสัตว์จะจำหน่ายกระบือพ่อพันธุ์ให้เครือข่ายที่ต้องการตามความเหมาะสมซึ่งเครือข่ายจะต้องเลี้ยงและใช้ประโยชน์จากกระบือพ่อพันธุ์ในการผสมพันธุ์ และจะต้องอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรเครือข่าย ไม่น้อยกว่า 2 ปี มิฉะนั้นจะถือว่าไม่ให้ความร่วมมือกับกรมปศุสัตว์ซึ่งจะต้องถูกเพิก

ถอนสิทธิ์การเป็นเครือข่าย และตัดสิทธิ์ในการซื้อพันธุ์สัตว์ของกรมปศุสัตว์ในโอกาสต่อไป ยกเว้นมีปัญหาด้านสุขภาพหรือความสมบูรณ์พันธุ์

- 1.9 หากซื้อกระบือเพศผู้จากกรมปศุสัตว์เพื่อใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงขุนเพื่อจำหน่ายจะต้องมีการเก็บบันทึกข้อมูลต้นทุนด้านการผลิต เช่น ราคาซื้อเข้าขุน น้ำหนักแรกขุน น้ำหนักสิ้นสุดการขุน จำนวนวันนำกระบือเข้าเลี้ยงขุน (โดยการชั่งน้ำหนักหรือวัดรอบอก) จำนวนอาหารชั้นอาหารหยาบ และราคาเมื่อจำหน่าย (กก./บาท) และให้เก็บข้อมูลด้านคุณภาพซากหากนำกระบือที่สิ้นสุดการขุนเข้าโรงฆ่าสัตว์มีการชำแหละซากเพื่อจำหน่าย

2. เครือข่ายปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์

ฟาร์มปรับปรุงพันธุ์กระบือพันธุ์ดีในเครือข่ายของกรมปศุสัตว์จะต้องดำเนินการในลักษณะฟาร์มผลิตกระบือ โดยมีการเก็บข้อมูลด้านต่างๆ ส่งไปยังกรมปศุสัตว์อย่างต่อเนื่อง มีการจัดการฟาร์มในรูปแบบเดียวกับกรมปศุสัตว์ เช่นมีเครื่องชั่งน้ำหนัก หรือหากไม่มีเครื่องชั่งน้ำหนักสามารถใช้สายวัดวัดสัดส่วนร่างกาย (รอบอก ความยาว ความสูง) มีโรงเรือนที่ได้มาตรฐาน มีการจดบันทึกข้อมูลด้านต่างๆตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ และดำเนินการตามเงื่อนไข ดังนี้

- 2.1 ต้องเป็นผู้ที่เลี้ยงกระบือพื้นเมือง หรือกระบือนม หรือกระบือลูกผสมอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่แล้ว อย่างน้อย 5 แม่
- 2.2 มีความสนใจและมีความตั้งใจจริงที่เป็นฟาร์มผลิตกระบือ ของกรมปศุสัตว์
- 2.3 ต้องผ่านการฝึกอบรมการเลี้ยงกระบือของกรมปศุสัตว์
- 2.4 มีหนังสือรับรองผลการตรวจโรคประจำปีในผู้เป็นรายตัวจากสัตวแพทย์ จำนวน 2 โรค คือ วัณโรค และ โรค布鲁เซลโลซิส
- 2.5 ต้องทำเครื่องหมายฟาร์ม และเลขประจำตัวกระบือ (ถาวร) ที่มองเห็นได้อย่างชัดเจนทุกตัว ซึ่งเกษตรกรสามารถกำหนดได้เอง
- 2.6 ต้องยินยอมเก็บและส่งข้อมูลภายใต้การกำกับดูแลของกรมปศุสัตว์อย่างใกล้ชิด โดยใช้วิธีชั่งน้ำหนักและ วัดสัดส่วนของร่างกาย เพื่อการประเมินค่าพันธุ์กรรมเป็นรายฟาร์ม เช่น
 - ชั่งน้ำหนักแรกเกิด และวัดสัดส่วนร่างกายได้แก่ วัดรอบอก ความยาวลำตัว และความสูง
 - ชั่งน้ำหนักเมื่อหย่านมอายุ 240 วัน และวัดสัดส่วนร่างกาย ได้แก่ รอบอก ความยาวลำตัว และความสูง
 - ชั่งน้ำหนักเมื่ออายุ 1 ปี และ 2 ปี และวัดสัดส่วนร่างกายได้แก่ รอบอก ความยาวลำตัว และความสูง
- 2.7 จดบันทึกวัน เดือน ปีที่ผสมพันธุ์และหมายเลขพ่อพันธุ์ที่ใช้ผสม
- 2.8 ฉีดวัคซีน ถ่ายพยาธิภายนอกภายในตามโปรแกรมเป็นประจำทุกปี
- 2.9 จดบันทึกการจำหน่ายเป็นรายตัว
- 2.10 มีโรงเรือนหรือคอกเลี้ยงกระบือที่เป็นสัดส่วน สามารถควบคุมการผสมพันธุ์ให้เป็นไปตามแผนได้ ซึ่งแต่ละคอกไม่ควรเกิน 20 ตัว มีรางอาหาร มีคอกคัดหรือช่องบังคับสัตว์สำหรับทำวัคซีน ถ่ายพยาธิ วัดสัดส่วนร่างกาย ชั่งน้ำหนัก เป็นต้น
- 2.11 มีแปลงหญ้าอย่างเพียงพอ เพื่อการใช้ประโยชน์แบบหมุนเวียนหรือมีการพักแปลง ตัดแต่งต่อปลุกซ่อม ใช้ตัดให้กินสด หรือตัดเก็บไว้เป็นเสบียงสำรองในช่วงฤดูแล้ง

- 2.12 ต้องเลี้ยงดูและเอาใจใส่ ดูแลกระบือเป็นอย่างดี
- 2.13 กรมปศุสัตว์จะจำหน่ายกระบือพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ให้แก่เครือข่ายที่มีการปรับปรุงพันธุ์ โดยจะดำเนินการทยอยจำหน่ายให้ตามความเหมาะสม โดยพ่อพันธุ์อยู่ในกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรอย่างน้อย 3 ปี ส่วนแม่พันธุ์ต้องอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรเครือข่ายอย่างน้อยหลังลูกหย่านม ลูกตัวแรกและส่งข้อมูลครบถ้วน มิฉะนั้นจะถือว่าไม่ให้ความร่วมมือกับกรมปศุสัตว์ซึ่งจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิ์การเป็นเครือข่าย และตัดสิทธิ์ในการซื้อพันธุ์สัตว์ของกรมปศุสัตว์ในโอกาสต่อไป ยกเว้นมีปัญหาด้านสุขภาพหรือความสมบูรณ์พันธุ์

3 เครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์กระบือพื้นเมือง

เครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์กระบือพื้นเมืองมีลักษณะเป็นเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/ชมรม/สมาคมซึ่งจะเลี้ยงกระบือพื้นเมือง มีลักษณะการใช้ประโยชน์จากตัวกระบือในด้านประเพณีวัฒนธรรม การกีฬา ความสวยงาม รวมทั้งการรักษาสายพันธุ์ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งอยู่ในเงื่อนไข ดังนี้

1. ต้องเป็นผู้ที่เลี้ยงกระบือพื้นเมือง เพื่อการวิ่งแข่งขัน การชน หรือเพื่อความสวยงาม เช่น กระบือเขายาว กระบือเผือก เป็นต้น
2. มีความรักและตั้งใจจริงที่จะเลี้ยงกระบือ
3. มีโรงเรือนเป็นสัดส่วน โดยโรงเรือนไม่ควรอยู่ในบริเวณเดียวกัน ต้องแยกจากกันอย่างเป็นสัดส่วน หรือมีรั้วชั้นในกันแยกระหว่างโรงเรือนกับบ้านพักอาศัย
4. ต้องรายงานจำนวนลูกเกิด และการจำหน่ายตัว/บาทให้กรมปศุสัตว์ทราบเป็นประจำทุกเดือน
5. ต้องฉีดวัคซีน ถ่ายพยาธิภายนอกภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี
6. กรมปศุสัตว์จะจำหน่ายกระบือพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ให้แก่เครือข่ายอนุรักษ์ โดยจะดำเนินการทยอยจำหน่ายให้ตามความเหมาะสม (หากเป็นแม่พันธุ์ที่จำหน่ายให้จะต้องอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรเครือข่าย ไม่น้อยกว่า 3 ปี มิฉะนั้นจะถือว่าไม่ให้ความร่วมมือกับกรมปศุสัตว์ซึ่งจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิ์ในการเป็นเครือข่าย และตัดสิทธิ์ในการซื้อพันธุ์สัตว์ของกรมปศุสัตว์ในโอกาสต่อไป ยกเว้นมีปัญหาด้านสุขภาพหรือความสมบูรณ์พันธุ์)

😊 สิทธิประโยชน์ของเกษตรกร

1. ได้รับสิทธิในการซื้อพันธุ์กระบือของกรมปศุสัตว์ก่อน
2. ได้รับปัจจัยการผลิต เช่น ยา เวชภัณฑ์ และวัคซีน หากหน่วยงานในพื้นที่มีเพียงพอ
3. ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องจากกรมปศุสัตว์ เพื่อพัฒนาการเลี้ยง และเพิ่มศักยภาพการผลิตกระบือ
4. มีเจ้าหน้าที่เข้าไปติดตามตรวจเยี่ยม ให้คำแนะนำปรึกษาวิธีการเลี้ยง การจัดการสุขภาพบาลอย่างสม่ำเสมอ
5. ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมประชุม สัมมนา พัฒนาการความรู้ และเดินทางไปดูงานในกิจกรรมของกรมปศุสัตว์

☺ เกษตรกรเครือข่าย มีหน้าที่ ดังนี้

1. เครือข่ายประเภทใช้ประโยชน์พันธุกรรมและเทคโนโลยี

- 1) ใช้สัตว์พันธุ์ดีกรมปศุสัตว์เป็นพ่อหรือแม่พันธุ์ เพื่อผลิตลูกและเลี้ยงดูพ่อหรือแม่พันธุ์ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้พ่อหรือแม่พันธุ์อยู่ในฝูงยาวนานขึ้น กระจายพันธุ์ได้มากขึ้น และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ยกเว้น กรณีใช้สัตว์พันธุ์ดีกรมปศุสัตว์ไปเป็นสัตว์ขุน
- 2) ใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ตามที่เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์แนะนำ เช่น การคัดเลือกพันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์ การจัดการฟาร์ม การบันทึกข้อมูล มาตรฐานฟาร์ม ฯลฯ
- 3) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ ในการตรวจติดตามเยี่ยมเยียน เพื่อให้คำแนะนำ และแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการผลิต การตลาด การป้องกันกำจัดโรค ฯลฯ
- 4) เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต หรืออื่นๆ ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด เช่น การฝึกอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน ฯลฯ
- 5) ปฏิบัติตามเงื่อนไขการเข้าร่วมเครือข่ายสัตว์พันธุ์ดีชนิดนั้นๆ

2. เครือข่ายประเภทปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์

- 1) ใช้สัตว์พันธุ์ดีกรมปศุสัตว์เป็นพ่อหรือแม่พันธุ์ เพื่อผลิตลูกสายพันธุ์แท้ อาจเป็นสายพันธุ์แท้ของกรมปศุสัตว์ หรือของสมาคมที่มีพันธุ์ประวัติรับรอง
- 2) ใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ตามที่เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์แนะนำ เช่น การคัดเลือกพันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์ การจัดการฟาร์ม การบันทึกข้อมูลฟาร์ม การบันทึกประจำตัวสัตว์ มาตรฐานฟาร์ม ฯลฯ
- 3) บันทึกข้อมูลฟาร์ม บันทึกข้อมูลประจำตัวสัตว์ บันทึกเกี่ยวกับสุขภาพ ฯลฯ เช่น
 - บันทึกข้อมูลประจำตัวสัตว์ - หมายเลขประจำตัวสัตว์, ว/ด/ป เกิด, เพศ ฯ
 - บันทึกการผสมพันธุ์ - ว/ด/ป ผสม, ว/ด/ป คลอด, พ่อ-แม่พันธุ์
 - บันทึกการจัดการฟาร์ม - การชั่งน้ำหนัก การวัดรอบอก
 - บันทึกผลผลิต - จำนวนไข่ จำนวนลูกเกิด
 - บันทึกการซื้อ/ขาย/ไถ่/โอน - การเปลี่ยนเจ้าของ การซื้อ-ขาย
 - บันทึกการรับ-รายจ่าย - กำไร ขาดทุน ผลตอบแทน
 - บันทึกด้านสุขภาพ - การทำวัคซีน การรักษา การถ่ายพยาธิ ฯลฯ
 - บันทึกด้านอาหารสัตว์ - อาหารข้น อาหารหยาบ
- 4) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ในการตรวจติดตามเยี่ยมเยียน เพื่อให้คำแนะนำ และแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการผลิต การตลาด การป้องกันกำจัดโรค มาตรฐานฟาร์ม ฯลฯ
- 5) เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต หรืออื่นๆ ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด เช่น การฝึกอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน ฯลฯ
- 6) ปฏิบัติตามเงื่อนไขการเข้าร่วมเครือข่ายสัตว์พันธุ์ดีกรมปศุสัตว์ชนิดนั้นๆ

3. เครือข่ายประเภทอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง

- 1) ใช้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองเพื่อการอนุรักษ์สายพันธุ์แท้
- 2) อนุรักษ์สัตว์พันธุ์พื้นเมืองร่วมกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- 3) บันทึกข้อมูลฟาร์ม ข้อมูลสมาชิก และอื่นๆ
- 4) เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต หรืออื่นๆ ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด เช่น การฝึกอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน
- 5) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ในการตรวจติดตามเยี่ยมเยียน เพื่อให้คำแนะนำ และแลกเปลี่ยนข้อมูล
- 6) ปฏิบัติตามเงื่อนไขการเข้าร่วมเครือข่ายสัตว์พันธุ์ดีกรมปศุสัตว์

แบบบันทึกข้อมูลกระบือประจำฟาร์มเครือข่าย

ทะเบียนกระบือในฟาร์ม

ลำดับ	หมายเลข	ชื่อ	เพศ	วันเกิด	ได้มาโดย			หมายเหตุ
					เจ้าของ	โครงการ เครือข่ายฯ	อื่นๆ	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	

หมายเหตุ ในช่อง "ได้มาโดย" ให้ใส่เครื่องหมาย ตามแหล่งที่ได้มา

บัตรประจำตัวกระป๋องเพศผู้

หมายเลข.....ชื่อ.....พันธุ์.....เกิดวันที่.....
 เครื่องหมายประจำตัว
 ทะเบียน.....หนีบ.....สัก.....เขา.....

พันธุ์ประวัติ

หมายเลข.....

พ่อ.....

แม่.....

ปู่.....

ย่า.....

ตา.....

ยาย.....

ข้อมูลการเจริญเติบโต

วันที่บันทึก	อายุ (วัน)	น้ำหนัก (กก.)	รอบอก (ซม.)	สูง (ซม.)	ยาว (ซม.)

การจัดการโรคและสุขภาพกระป๋อง

วันที่	รายละเอียด

ข้อมูลการเคลื่อนย้ายสัตว์ วันที่.....ไปที่.....
 ข้อมูลการตาย วันที่.....สาเหตุ.....

ประวัติการผสมพันธุ์

ลำดับที่	วันที่ผสม	หมายเลขแม่พันธุ์	เจ้าของแม่พันธุ์	ผลการตรวจท้อง		หมายเหตุ
				ว/ด/ป	ผล	

